

Розробка уроку з української мови

«Слова, близькі за значенням

(синоніми)»

3 клас

Українська мова

Тема. Слова, близькі за значенням (синоніми).

Мета: ознайомити учнів із синонімами (словами, близькими за значенням), визначити їх роль у мовленні, познакомити з окремими стійкими сполученнями слів; вчити спостерігати за роллю слів, що мають декілька значень, звучать і пишуться однаково; збагачувати словниковий запас; розвивати мовне чуття, вміння правильно будувати речення; працювати зі словником; виховувати культуру мовлення, дбайливе ставлення до природи.

Обладнання: словник синонімів, роздатковий матеріал

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Девіз уроку оголосять мої помічники.

Щоб помилки хитрі, спритні

Не ховалися в рядках,

Щоб всі букви в кожному слові

Опинились на місцях,

Будем дружно працювати,

Свою пильність розвивати.

II. Контроль, корекція і закріплення знань.

Тож зошит прошу відкривати

Дату гарно написати.

Перепусткою на сьогоднішній урок будуть словникові слова. Перевіримо, як ви знаєте написання словникових слів. Вам потрібно вставити букву і скласти з цих літер слово.

Збіжжя, Одеса, космонавт, шістдесят, очерет, читання, учитель.

Прошу букви записати

І з них слово нам сказати.

Яке вийшло слово? **Жовтень**

Зробіть звуко-буквений аналіз слова.

.

Тепер з цим словом складемо речення, вибираючи з дужок слово, яке більш вдало розкриває зміст та ваш осінній настрій.

Жовтень(ходить, бродить, крокує, іде, човгає, чалапає) по нашому рідному краю.(Записують в зошит)

В якому значенні вжито словосполучення **жовтень крокує**. (Переносному)

Тепер складіть речення, щоб слово **крокує** було вжито в прямому значенні.

Прочитайте ще раз слова записані в дужках.

Як їх можемо назвати? **Слова близькі за значенням. Ще їх називаємо синонімами.**

111. Повідомлення теми і мети уроку.

Отже, тема уроку: Слова близькі за значенням. Синоніми.

Сьогодні ми будемо вчитися добирати синоніми і використовувати їх у тексті. А, отже, будемо збагачувати наше мовлення. За правильні відповіді ви будете отримувати бонуси, у вигляді осінніх листочків.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Жовтень крокує по рідному краю, розтрушуючи різнокольорові листочки.

А чому листя опадає восени? Допоможуть нам розібратися помічники.

Із настанням осінніх холодів припиняється рух соку по стовбурах і гілках дерев. Листочкам вже не вистачає поживних речовин. Вони починають готуватися до листопаду, відриваються від гілочки і тихо падають на землю

2. І я вас прошу з відірваних листочків скласти речення.

в повітрі, вниз, кружляє, Листя, і падає.

Запишіть в зошит і підкресліть головні слова.

Назвіть основу речення.

1в.-доберіть синоніми до слова **кружляє**.(233)

2в.-доберіть синоніми до слова **падає**.(249)

За потребою зверніться до словника. Перевіряю.

3.**Релакс**.(Під музику «Пори року»

кружляємо очима, носиком, плечима, пальчиками.)

V. Первинне застосування набутих знань

1.Листочок упав на сторінку підручника і хоче побачити як ви виконаєте вправу 140, с.63.

Прочитайте завдання. Що ви повинні зробити?

(Діти записують у зошит за зразком)

З однією парою сполучень слів складіть речення.(За краще речення – листочок.)

VI.Фізкультхвилинка

Сьогоднішню фізкультхвилинку проводжу я. Спостерігайте за моїми рухами і прислухайтесь до моїх слів.

Хмарка сонечко ховає. Дощ легенький накрапає. Чорна хмара десь взялась. Раптом злива почалася. І вода все заливає. Дощовиця не вгаває. Всюди проливень гуляє. І не можуть вийти люди. Хляпавка співа пісень. Мжичка сіє кожен день. Ось такий прогноз погоди. Не буває без негоди.

А чи почули ви синоніми в нашій руханці? Хто зможе всі назвати? Підказка – їх 6.

На дощі закрито слова. Розкриваю ті , які назвали.

Є слова, які ви не назвали. Мабуть тому, що ми їх мало використовуємо у нашому мовленні. Дізнатися значення цих слів розкажуть діти.

Атмосферні опади, що випадають із хмар у вигляді краплин води- дощ.

Дуже сильний дощ- злива.

Те саме, що дощ (дрібніший)– дощовиця.

Проливний затажний дощ;– **проливень**.

Дощ, сльота – **хляпавка**.

Дуже дрібні краплі води, які насичують повітря; дрібний, густий дощ; мряка – **мжичка**.

Запишіть синоніми ,починаючи з найменшого поняття і до більшого.

Мжичка, хляпавка, дощовиця, дощ, злива,проливень

VII. Застосування набутих знань.

Ігрова вправа «Римки - веселинки» Дібрати слова-рими до запропонованих слів. Але рими незвичайні, а синоніми. (Конверти на партах) . Учні працюють за картками, використовуючи при потребі книжку «Словниковий дивосвіт».

Робота в парах.

крутий – стрімкий
панувати – царювати
галасливий – гамірливий

думати – гадати
пустувати – гарцювати
розкішний – пишний

Скласти вірш, у якому є синоніми, використавши власні або запропоновані рими.

..... красива
..... вродлива
..... щира
..... правдива

..... відважний
..... безстрашний
..... поважати
..... шанувати

VIII. Підсумок уроку.

- Що ми вивчали на уроці?
 - Які слова називають синонімами?
 - Наведіть приклади синонімів.
 - Яка книжка може допомогти дібрати влучні синоніми, синоніми-рими?
- ## IX. Оцінювання учнів.